

УДК 347.73

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.06.2.46>

ЄДИНИЙ ПОДАТОК ДЛЯ СУБ'ЄКТІВ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ НЕ Є «ЄДИНИМ»

Ігнатенко С.С.,

аспірант юридичного факультету

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

ORCID: 0000-0003-4175-9446

Ігнатенко С.С. Єдиний податок для суб'єктів спрощеної системи оподаткування не є «єдиним».

У статті розглядається питання: чи дійсно платники єдиного податку звільняються від сплати інших податків і зборів, які прямо чи опосередковано пов'язані з провадженням їх господарської діяльності, та чи може єдиний податок при сучасній організації податкових відносин вважатися по-справжньому «єдиним» для його платників. З цією метою здійснено правовий аналіз співвідношення терміну «єдиний», який використано у назві фіскального платежу «єдиний податок», із реальним змістом податкових обов'язків суб'єктів, які обрали спрощену систему оподаткування. Констатовано, що формулювання «єдиний податок» це про ідею фіскального мінімалізму для визначеної категорії платників податку. Концептуальна основа цієї ідеї полягає не у зменшенні податків як таких, а у конверсії умов, порядку та механізму сплати частини податків шляхом їх інтеграції до складу єдиного податку як самостійного, цілісного податкового платежу.

Вказується, що «єдиний податок» отримав таку назву через свій консолідований характер, поєднавши собою кілька окремих податків і зборів, властивих загальній системі оподаткування, що спростило процес оподаткування для відповідної категорії платників та мало своїм наслідком зменшення кількості контрольних заходів з боку держави на предмет перевірки податкової дисципліни платників єдиного податку.

Особлива увага приділяється сучасній моделі спрощеної системи оподаткування, яка має тенденцію трансформуватися у напрямку збільшення податкового навантаження на платників єдиного податку (зокрема через запровадження для цієї категорії платників нових видів фіскальних платежів) та одночасного зменшення податкової лояльності держави до осіб, які обрали цей спеціальний режим оподаткування.

У підсумку сформульовано висновок, згідно якого при існуючій організації податкових відносин єдиний податок не може вважатися по-справжньому «єдиним», оскільки на осіб, які обрали спрощену систему оподаткування, окрім обов'язку нарахування, сплати та подання звітності з єдиного податку, поширюється також значна кількість податкових обов'язків з нарахування, сплати та подання звітності з інших видів податків та зборів.

Ключові слова: єдиний податок, спрощена система оподаткування, податковий обов'язок, правовий механізм оподаткування, податкове навантаження, платники податку.

Ihnatenko S.S. The single tax for entities under the simplified taxation system is not "single".

The article considers the questions: are single taxpayers really exempt from paying other taxes and fees that are directly or indirectly related to their economic activities, and can the single tax be considered truly "single" for its payers under the current tax system? To this end, a legal analysis was conducted of the relationship between the term "single," which is used in the name of the fiscal payment "single tax," and the actual content of the tax obligations of entities that have opted for the simplified taxation system. It was found that the term "single tax" refers to the idea of fiscal minimalism for a certain category of taxpayers. The conceptual basis of this idea is not to reduce taxes as such, but to convert the conditions, procedure, and mechanism for paying part of the taxes by integrating them into a single tax as an independent, integral tax payment.

It is noted that the "single tax" received this name due to its consolidated nature, combining several separate taxes and fees inherent in the general taxation system, which simplified the taxation process for the relevant category of taxpayers and resulted in a reduction in the number of control measures by the state to verify the tax discipline of single taxpayers.

Special attention is given to the current model of the simplified taxation system, which tends to transform in the direction of increasing the tax burden on single taxpayers (in particular, through the

introduction of new types of fiscal payments for this category of payers) and simultaneously reducing the state's tax loyalty to persons who have chosen this special taxation regime.

As a result, a conclusion was formulated according to which, under the existing organization of tax relations, the single tax cannot be considered truly "single," since persons who have opted for the simplified taxation system, in addition to the obligation to calculate, pay, and report on the single tax, are also subject to a significant number of tax obligations related to the calculation, payment, and reporting of other types of taxes and fees.

Key words: single tax, simplified taxation system, tax liability, legal mechanism of taxation, tax burden, taxpayers.

Постановка проблеми. Протягом першого десятиліття після проголошення незалежності України значна частина представників малого бізнесу через надмірне податкове навантаження (до прикладу, для фізичних осіб протягом 1993–2003 років діяла прогресивна ставка у діапазоні від 10 до 50 відсотків залежно від суми доходів [1]; для юридичних осіб базова ставка податку на прибуток спочатку становила 30 відсотків [2], а протягом 2004–2010 років відповідала 25 відсоткам [3]) та складність податкового адміністрування здійснювали свою підприємницьку діяльність без її офіційної реєстрації у встановленому законом порядку та із приховуванням фактичних доходів від оподаткування. З метою легалізації діяльності суб'єктів малого підприємництва, виведення їх з тіньової економіки та, як наслідок, стимулювання додаткових надходжень до бюджету, наприкінці 90-х років XX століття законодавець починає запроваджувати в дію спеціальні (спрощені) режими оподаткування. Зокрема, але не тільки, запроваджується нормативно-правове регулювання, яке дозволило фізичним особам-підприємцям та юридичним особам, за умови дотримання ними чітко визначених критеріїв щодо кількості найманої праці та обсягу виручки, самостійно обирати порядок з діючою системою оподаткування спосіб оподаткування доходів шляхом сплати єдиного податку. Такий податок для фізичних осіб-підприємців встановлювався у фіксованому розмірі, а для юридичних осіб – у відсотках від виручки з реалізації товарів, робіт, послуг. Сплата єдиного податку суб'єктами малого підприємництва мала своїм наслідком їх виключення у відповідних звітних періодах із кола платників інших дванадцяти обов'язкових платежів (серед яких: податок на прибуток, податок на доходи фізичних осіб, плата за землю, збір на спеціальне використання природних ресурсів; збір на обов'язкове соціальне страхування; тощо [4]), через що зменшувався податковий тягар та спрощувався податковий облік і звітність цих осіб.

З моменту запровадження спрощеної системи оподаткування окремі елементи податкового механізму, який визначає зміст, юридичну конструкцію та порядок справляння єдиного податку, зазнали суттєвих змін. Наразі залишається актуальним питання: чи дійсно платники єдиного податку звільняються від сплати інших податків і зборів, які прямо чи опосередковано пов'язані з провадженням їх комерційної діяльності, та чи може єдиний податок при сучасній організації податкових відносин вважатися по-справжньому «єдиним».

Стан опрацювання проблематики. Вивчення єдиного податку та його податкового механізму здійснювали такі науковці як Аністратенко Ю.І., Бачило В., Гогой І.Ю., Греца Я.В. та ряд інших вчених, котрі у своїх працях робили акцент або на дослідженні переваг та недоліків цього фіскального платежу, або на аналізі доцільності застосування спрощеної системи оподаткування під час здійснення податкового планування. Незважаючи на це, зокрема залишаються нерозв'язаним питання відповідності реального змісту податкових обов'язків суб'єктів, які обрали спрощену систему оподаткування, назві цього фіскального платежу.

Метою даної статті є дослідити правовий механізм єдиного податку та проаналізувати відповідність назви «єдиний податок» реальному змісту податкових обов'язків суб'єктів, які обрали спрощену систему оподаткування.

Виклад основного матеріалу. Суть правового механізму справляння єдиного податку, передбаченого спрощеною системою оподаткування, полягає у заміні та інтеграції частини загальнодержавних та місцевих податків (ст. 9, ст. 10, п. 291.2 ст. 291, п. 297.1 ст. 297 Податкового кодексу України [5], далі – ПК України). При цьому платник, який перейшов на спрощену систему оподаткування, не звільняється від повного виконання податкових зобов'язань зі сплати цих інтегрованих податків, а лише переходить на інші умови, порядок та механізм їх сплати [6]. Тобто з моменту переходу на цей спеціальний режим оподаткування у відповідного суб'єкта господарювання замість декількох обов'язків з нарахування та сплати в якості окремих платежів податків, визначених п. 297.1 ст. 297 ПК України, виникає обов'язок щодо сплати до бюджету одного, об'єднаного податкового платежу у вигляді єдиного податку. Саме в цьому проявляється багатокомпонентність єдиного податку, який хоч за своєю правовою природою і є самостійним видом місцевого податку (пп. 10.1.2 п. 10.1 ст. 10 ПК України) з притаманними йому власними елементами податку, проте

з фіскальної точки зору виконує функцію адміністрування декількох податків без необхідності їх розмежування на окремі податкові платежі.

Спрощена система обліку та звітності є однією з найбільш суттєвих переваг єдиного податку, що особливо важливо для малого і середнього бізнесу, які не мають таких організаційних та фінансових можливостей забезпечувати складний облік, як у великого бізнесу. Тому часто платники податків віддають перевагу єдиному податку через простоту його адміністрування, навіть якщо його застосування не є найбільш оптимальним з точки зору рівня податкового навантаження [7, с. 126]. Разом з тим, сам факт обрання суб'єктом господарювання спрощеної системи оподаткування не означає, що його податкові платежі, пов'язанні із провадженням власної господарської (комерційної) діяльності, будуть обмежуватися необхідністю сплачувати виключно єдиний податок. Адже, як відомо, відповідно до чинного нормативно-правового регулювання, платники цього спеціального режиму оподаткування одночасно мають можливість бути платниками податку на додану вартість обравши для себе третю групу платників єдиного податку, які свої доходи оподатковують за ставкою три відсотки (пп. 1 п. 293.3 ст. 293 ПК України). В контексті цього слушним буде зауважити, що для платників єдиного податку третьої групи рішення про одночасну їх реєстрацію платником податку на додану вартість є добровільним, залежить виключно від їх власної волі та не пов'язано з жодним офіційним адміністративним примусом з боку держави. Відмінним у цьому питанні є підхід до сільськогосподарських товаровиробників, які перебуваючи на спрощеній системі оподаткування обрали для себе четверту групу єдиного податку, для якої реєстрація платником податку на додану вартість, у разі перевищення загальної суми їх операцій з постачання товарів протягом останніх дванадцяти календарних місяців понад один мільйон гривень, є обов'язковою (п. 181.1 ст. 181, пп. 3 п. 297.1 ст. 297 ПК України).

У межах правового аналізу терміну «єдиний» доцільно відмітити, що в українській мові він має три основних значення: (1) тільки один, без інших; лише один; (2) загальний, спільний для всіх; та (3) який являє собою внутрішню єдність; цілісний, неподільний; тісно зближений, згуртований [8, с. 694]. Відтак, поєднання термінів «єдиний» та «податок» в одне словосполучення «єдиний податок», з однієї сторони, вказує, що цей вид фіскального платежу об'єднує в собі кілька окремих податків і зборів, які у межах загальної системи оподаткування сплачуються платниками окремо та незалежно один від одного. Тобто це поєднання термінів демонструє консолідований характер єдиного податку. З іншої сторони, спільне застосування цих двох термінів підкреслює, що єдиний податок має власну, повноцінну, цілісну систему імперативно встановлених та законодавчо-закріплених елементів: суб'єкта, об'єкта оподаткування, базу оподаткування, ставку, порядок обчислення, податковий період, строк та порядок сплати, звітність (п. 7.1 ст. 7 ПК України).

У наукових колах стверджується, що основна ідея спрощеної системи оподаткування обліку і звітності, як системного інструменту податкового регулювання малого бізнесу, полягала в заміні цілої низки податків, що входять до загальної системи одним податком, який обраховується за спрощеними правилами. Цей податок було названо «єдиним» податком, який поєднує в собі характеристики податків і зборів [9, с. 79].

Якщо протягом перших років запровадження спрощеної системи оподаткування єдиний податок виглядав по-справжньому «єдиним» платежем для його платників – суб'єктів підприємницької діяльності, то починаючи із 2005 року для платників єдиного податку було встановлено новий порядок сплати внесків на загальнообов'язкове державне соціальне та пенсійне страхування, який передбачив виключення цього страхового платежу зі складу єдиного податку [10]. За приписами діючого Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» особи, які обрали спрощену систему оподаткування, й надалі відносяться на регулярній основі до кола платників відповідного консолідованого страхового внеску. Символічною перевагою для платників єдиного податку щодо порядку нарахування та сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування є те, що базу для його нарахування у межах законодавчо-встановлених мінімальної та максимальної величин платник єдиного податку визначає самостійно для себе. Поряд з цим слід відзначити, що коли мова йде про найманих працівників осіб, які обрали спрощену систему оподаткування, то у такій ситуації єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, нарахований на суму заробітної плати кожного найманого працівника, сплачується платником єдиного податку, як роботодавцем, на загальних підставах [11].

Дещо подібний підхід законодавець визначив стосовно обов'язку нарахування, сплати та подання звітності з податку на доходи фізичних осіб від якого платники єдиного податку першої – четвертої групи (фізичні особи) звільняються лише у частині доходів (об'єкта оподаткування), що отримані ними в результаті провадження власної господарської діяльності (пп. 2 п. 297.1 ст. 297 ПК України), тоді як по відношенню до заробітної плати їх найманих працівників, володіючи стату-

сом податкового агента, нарахування, сплата та подання звітності із цього виду податку здійснюється платниками єдиного податку на загальних підставах.

Щодо юридичних осіб, які обрали можливість оподатковувати свої доходи єдиним податком (третья-четверта групи), то звільнення їх від обов'язку сплачувати податок на прибуток не є повним та передбачає ряд винятків. Зокрема, відповідні юридичні особи визнаються платниками на прибуток при отриманні скоригованого прибутку контрольованої іноземної компанії, при виплаті доходів (прибутків) нерезиденту із джерелом їх походження з України, а ті юридичні особи, що відносяться до платників єдиного податку четвертої групи, на додаток до зазначеного, вважаються платниками податку на прибуток з доходів, отриманих при здійсненні операцій з відчуження цінних паперів та отриманих від емітента цінних паперів, що засвідчують його право власності на частку (пай) у майні (активах) емітента, у зв'язку з розподілом частини його прибутку (пп. 133.1.1 та пп. 133.1.4 п. 133.1 ст. 133 ПК України).

Також неабсурдним є звільнення платників єдиного податку від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності з податку на майно в частині земельного податку за земельні ділянки, що використовуються платниками єдиного податку першої – третьої груп для провадження господарської діяльності та платниками єдиного податку четвертої групи для ведення сільськогосподарського товариробництва. Як вбачається із системного аналізу норм пп. 14.1.36 п. 14.1 ст. 14 та п. 4 пп. 297.1 ст. 297 ПК України, звільнення цієї категорії платників податку від нарахування податкових зобов'язань із земельного податку пов'язується не із набуттям ними статусу суб'єкта господарювання, який обирає спеціальний режим оподаткування, а із фактом використання на постійній основі належних їм земельних ділянок для провадження власної діяльності, що пов'язана з виробництвом (виготовленням) та/або реалізацією товарів, виконанням робіт, наданням послуг (крім діяльності з надання земельних ділянок та/або нерухомого майна, що знаходиться на таких земельних ділянках, в оренду, позичку, на іншому праві користування), та має розумну економічну причину (ділову мету): отримання прибутку. При цьому, застосоване у досліджуваних нормах дієслово «використовується» вказує на те, що для цілей уникнення нарахувань грошових зобов'язань із земельного податку земельна ділянка платника єдиного податку повинна бути об'єктом активних дій платника єдиного податку, адже відповідні переваги з оподаткування не стосуються земельних ділянок щодо яких у платника єдиного податку існує лише намір їх використання для провадження господарської діяльності у майбутньому (тобто земельних ділянок, які у звітному податковому періоді не використовуються).

Слушність цих висновків підтверджується усталеною практикою суду касаційної інстанції, який відзначає: «правове відношення між власністю на земельну ділянку чи користування нею та обов'язком сплати земельного податку не припиняється у разі набуття власником чи користувачем земельної ділянки статусу суб'єкта господарювання та обрання ним виду економічної діяльності і системи оподаткування, які не передбачають використання земельної ділянки в господарській діяльності. Тобто, з набуттям ознак (якості) суб'єкта господарювання фізична особа, яка ним стала, не перестає бути власником чи користувачем земельної ділянки і не звільняється від обов'язку сплати земельного податку. Умовою несплати земельного податку за зазначеною системою оподаткування є те, що суб'єкт господарювання, який є власником чи користувачем земельної ділянки, використовує цю землю для проведення господарської діяльності. Можливість звільнення від сплати цього податку за інших умов не встановлена» [12].

Беззастережне звільнення від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності законодавцем передбачено лише по відношенню до рентної плати за спеціальне використання води, однак таке спрощення стосується виключно платників єдиного податку четвертої групи (пп. 4 п. 297.1 ст. 297 ПК України). Інші ж групи платників єдиного податку цей вид рентної плати сплачують на загальних підставах.

У межах даного дослідження слушним буде відмітити, що хоч у податковому законодавстві і прописано застереження стосовно сплати платниками єдиного податку інших видів податків і зборів, ніж описано вище, у загальному порядку (п. 297.2 ст. 297 ПК України в редакції, що діє з 01.07.2012 року), проте до кінця 2024 року на платників єдиного податку (фізичних осіб) не поширювався обов'язок з нарахування по відношенню до їх власних доходів та, як наслідок, зі сплати такого фіскального платежу як «військовий збір», який для фізичних осіб та для фізичних осіб-підприємців, що перебувають на загальній системі оподаткування, введено в Україні ще у серпні 2014 році [13]. Починаючи з 01 січня 2025 року податкове навантаження на платників єдиного податку збільшилося внаслідок законодавчих змін, якими платників єдиного податку було віднесено безпосередньо до кола осіб на яких поширюється щомісячний обов'язок зі сплати військового збору у розмірі 10 відсотків розміру мінімальної заробітної плати для платників єдиного податку першої, другої та четвертої груп (фізичних осіб-підприємців) та у розмірі 1 відсотка від доходу для платників єдиного податку третьої групи [14].

Такий крок до збільшення обсягу податкових обов'язків платників єдиного податку законодавець виправдовує необхідністю наповнення дохідної частини бюджету за рахунок податкових платежів для належного функціонування економіки та гарантування виконання заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України [15]. Формально це частина адаптації податкової системи до реалій війни. Але якщо подивитися глибше, то ця новела суттєво змінює базову філософію спрощеного оподаткування в Україні та породжує низку запитань як щодо справедливості, так і щодо прогнозованості фіскальної політики [16], адже схваленою Урядом України у грудні 2023 року Національною стратегією доходів до 2030 року описаних змін для платників єдиного податку передбачено не було [17]. На жаль, принцип стабільності в Україні не дотримується зовсім. Навпаки, склалася законодавча практика, відповідно до якої найбільш суттєві зміни до податкового законодавства приймалися в кінці бюджетного року й запроваджувалися одразу з початком наступного [18, с. 21]. Послідовність введення для платників єдиного податку обов'язку нарахування та сплати військового збору не стала винятком цієї негативної тенденції.

У підсумку можна констатувати, що сучасна модель спрощеної системи оподаткування має тенденцію трансформуватися у напрямку збільшення податкового навантаження на платників єдиного податку, адже коло їх податкових обов'язків розширюється, зокрема, але не тільки, за переліком податкових платежів, які підлягають нарахуванню, сплаті та звітності паралельно зі сплатою до бюджету сум єдиного податку. Вказана обставина певною мірою демонструє зменшення податкової лояльності держави до осіб, які обрали спрощену систему оподаткування, та її намагання забезпечити зростання бюджетних надходжень за рахунок платників єдиного податку.

Висновки. Досліджуючи значення терміну «єдиний», який використано у назві фіскального платежу «єдиний податок», на предмет його відповідності реальному змісту податкових обов'язків суб'єктів, які обрали спрощену систему оподаткування, визріває логічний висновок про те, що формулювання «єдиний податок» це не про абсолютну заміну всіх видів податкових платежів на лише один «єдиний» фіскальний платіж у буквальному сенсі, а більше про ідею фіскального мінімалізму для визначеної категорії платників податку.

Концептуальна основа цієї ідеї полягає не у зменшенні податків як таких, а у конверсії умов, порядку та механізму їх сплати шляхом інтеграції до складу єдиного податку як самостійного, цілісного податкового платежу. За рахунок цього підходу до оподаткування досягаються такі цілі як полегшення ведення податкового обліку платників єдиного податку, зменшення їх адміністративних витрат на забезпечення ведення такого обліку, скорочення обсягів їх фінансової звітності, оптимізація податкового адміністрування, тощо. Відтак, «єдиний податок» отримав таку назву через свій консолідований характер, поєднавши собою кілька окремих податків і зборів, властивих загальній системі оподаткування, що спростило процес оподаткування для відповідної категорії платників та мало своїм наслідком зменшення кількості контрольних заходів з боку держави на предмет перевірки податкової дисципліни платників єдиного податку.

Аналіз законодавчого регулювання спрощеної системи оподаткування вказує, що при існуючій організації податкових відносин єдиний податок не може вважатися по справжньому «єдиним», оскільки на осіб, які обрали спрощену систему оподаткування, окрім обов'язку нарахування, сплати та подання звітності з єдиного податку, поширюється також значна кількість податкових обов'язків з нарахування, сплати та подання звітності з інших видів податків та зборів. При цьому у реформуванні спрощеної системи оподаткування прослідковується реалізація податкової політики поступового, імпліцитного збільшення податкового навантаження на платників єдиного податку як шляхом скорочення переліку податків і зборів від обов'язку сплати яких звільняються платники єдиного податку та запровадження винятків за яких звільнення щодо їх сплати не поширюється на платників єдиного податку, так і у спосіб запровадження для цієї категорії платників нових видів фіскальних платежів (як-то: військовий збір).

Незважаючи на профіскальні зміни у правовому регулюванні спрощеної системи оподаткування цей спеціальний режим оподаткування й надалі залишається популярним серед платників податків через простоту його адміністрування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Задорожня Л., Маршалок Т. Прогресивне оподаткування: перспективи повернення до добре забутого. URL: https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3850313-progresivne-opodatкування-perspektivi-povernenna-do-dobre-zabutogo.html?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 18.10.2025).
2. Декрет Кабінету Міністрів України «Про податок на прибуток підприємств і організацій» від 26.12.1992 року № 12-92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/12-92/ed20061004#top> (дата звернення: 18.10.2025).

3. Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 28.12.1994 року № 334/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/334/94-vr/ed20101012#top> (дата звернення: 18.10.2025).
4. Указ Президента України «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва» від 03.07.1998 року № 727/98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/727/98/ed19980703#Text> (дата звернення: 18.10.2025).
5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 року № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 18.10.2025).
6. Постанова Верховного Суду від 28.03.2024 р. у справі № 640/2766/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117974568> (дата звернення: 18.10.2025).
7. Греца Я.В. Правові аспекти застосування спрощеної системи оподаткування під час здійснення податкового планування. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. 2020. Том 31 (70) № 1. С. 124-128. URL: https://juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/1_2020/25.pdf/
8. Словник української мови у 20 т. Том 4. Д—Ж / Наук. кер. проекту В.А. Широков. К.: Наукова думка, 2013. 1010 с.
9. Гогой І.Ю. Спрощена система оподаткування: переваги та недоліки. Управління розвитком. № 5 (168). 2014. С. 78-80. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2014_5_37.
10. Лист Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва від 19.08.2005 року № 7069. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v7069563-05#Text> (дата звернення: 04.11.2025).
11. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 року № 2464-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#top> (дата звернення: 04.11.2025).
12. Постанова Верховного Суду від 22.04.2024 р. у справі № 560/2530/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118566599> (дата звернення: 06.11.2025).
13. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України» від 31.07.2014 року № 1621-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-18/ed20250101#Text> (дата звернення: 06.11.2025).
14. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану» від 10.10.2024 року № 4015-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4015-20#Text> (дата звернення: 06.11.2025).
15. Пояснювальна записка від 02.04.2024 року до проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану» від 30.08.2024 року 11416-д. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/CardByRn?regNum=11416-%D0%B4&conv=9> (дата звернення: 06.11.2025).
16. Військовий збір для ФОПів: чому він руйнує логіку «спрощенки», опубліковано 28.04.2025 року. URL: <https://minfin.com.ua/ua/2025/04/28/149857514/> (дата звернення: 06.11.2025).
17. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Національної стратегії доходів до 2030 року» від 27.12.2023 року № 1218-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npras/pro-skhvalennia-natsionalnoi-stratehii-dokhodiv-do-2030-s1218-271223> (дата звернення: 06.11.2025).
18. Греца Я.В. Зміст, правові засоби та межі податкового планування: зарубіжний досвід та українська практика. Дис..докт.юрид.наук.:12:00:07 - Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Ужгород. 2020. , 2020. 471 с.